

Afdeling	: Onderwijs, Cultuur, Sport & Welzijn	B&W-voorstel: BW-009142
Naam opsteller voorstel	: Derrez, Monique	Zaaknummer JOIN: Z/16/013609
Portefeuillehouder	: G.J.W. (Geert) Gabriëls	Publicatie: Openbaar

Onderwerp

Aandacht voor LHBT's (Lesbiennes, Homo's, Biseksuelen en Transgenders) in Weert

Voorstel

1. Vast te stellen de notitie 'Aandacht voor ROZE in Weert'
2. Besluiten aan te sluiten als Regenboogstad bij ministerie OCW door tekenen van intentieverklaring 'Lokaal emancipatiebeleid 2015-2017 LHBT'
3. Wethouder Gabriëls, als portefeuillehouder Leefbaarheid en sociale samenhang, te machtigen de intentieverklaring namens B&W te tekenen

Inleiding

In het coalitieprogramma 2014-2018 staat dat het college zich op alle mogelijke manieren inzet om tegenstellingen in de samenleving tussen bevolkingsgroepen te voorkomen of weg te nemen. De LHBT's behoren tot een van deze bevolkingsgroepen.

In 2014 tekende minister Bussemaker samen met 41 gemeenten het convenant 'Regenboogsteden'. Hierin verklaarden zij gezamenlijk de sociale acceptatie, veiligheid en emancipatie van lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuelen en transgenders (LHBT's) te verbeteren. Onderzoek in van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP)¹ laat zien dat de meerderheid van de bevolking neutraal tot positief tegenover homoseksualiteit staat en dat deze sociale acceptatie toeneemt.

Toch verschijnen regelmatig berichten in de media over homofobe (gewelds)incidenten. Binnen de Gemeente Weert rees de vraag of aandacht voor LHBT's binnen de reguliere beleidsvelden voldoende was ingebed of dat specifieke aandacht nodig was. Naar aanleiding daarvan is deze notitie opgesteld.

¹ Het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) is een interdepartementaal, wetenschappelijk instituut, dat - gevraagd en ongevraagd - sociaal-wetenschappelijk onderzoek verricht.

Weert, 04-01-2016 De directeur, Soort besluit: Besluit Raad (via college)	S		B	W	W	W	W
				HL	FVE	PS	GG
	akkoord						
	bespreken						
Vergadering B&W van 19-01-2016							

In te vullen door het B&W secretariaat:

- Akkoord
 Akkoord met tekstuele aanpassing door portefeuillehouder
 Anders, nl.:

- Niet akkoord
 Gewijzigde versie

- A-stuk
 B-stuk
 C-stuk

Beslissing d.d.: 19-01-'16

Nummer: 8

De secretaris,

Totaal aantal pagina's: 3
Pagina 1

Beoogd effect/doel

- Weert informeren over de Weertse cijfers en activiteiten met betrekking tot LHBT's.
- Laten zien dat Weert aandacht heeft voor haar roze inwoners. Daarmee willen we de bewustwording en acceptatie voor de LHBT's vergroten.
- De doelgroep motiveren om naar buiten te treden met hun ervaringen.
- Informeren van de doelgroep over de diverse contact- en informatiepunten.

Argumenten

1.1 Grote sociale afstand van jongeren in Weert ten opzichte van homoseksuelen

Gebleken is dat bijna de helft van de jongeren in de regio Limburg-Noord een grote sociale afstand voelt ten opzichte van homoseksuelen. Dit is in Weert meer dan in de regio. Dit blijkt uit de cijfers in het document 'Gezondheid jongeren in beeld – Gemeente Weert'. Dit is verder uitgewerkt in de notitie.

1.2 Substantieel aantal inwoners Weert behoren tot de doelgroep

Van de bijna 50.000 inwoners in Weert behoren er statistisch gezien zo'n 3000 tot deze doelgroep. Uitgaande van de gegevens uit onderzoek van het SCP dat 6% van de Nederlandse bevolking homoseksueel, lesbisch of biseksueel is en ook als zodanig leeft.

1.3 Provinciale aandacht

De Provincie Limburg is bezig met de voorbereidingen van een symposium voor de uitvoering van provinciaal LHBT beleid. Met deze notitie lopen we vooruit op deze ontwikkelingen.

2.1 Zichtbaarheid

Door het tekenen van de intentieverklaring en door het worden van een Regenboogstad, laten we zien dat we aandacht hebben voor de LHBT's.

2.2 Ondersteuning vanuit Ministerie OCW en Movisie

Door aan te sluiten als Regenboogstad krijgen we ondersteuning in het verkrijgen van kennis over goede praktijken. Hiermee kunnen we mogelijk de veiligheid en weerbaarheid van de doelgroep verhogen en bevorderen de sociale acceptatie. Daar waar mogelijk wordt de internationale uitwisseling met andere regenboogsteden gestimuleerd. De minister van OCW zorgt ervoor dat MOVISIE ons deze ondersteuning biedt.

Kanttekeningen

1.1 Geen doelgroepenbeleid, toch aandacht voor LHBT's gewenst

Als regel voeren we in de Gemeente Weert geen doelgroepenbeleid, maar richten we ons op het toegankelijk maken van algemene voorzieningen. Maar voor deze doelgroep lijkt echter extra aandacht gewenst.

Financiële, personele en juridische gevolgen

Voor zover uit te voeren acties ambtelijke capaciteit vragen, gebeurt dit binnen bestaande formatie.

Uitvoering/evaluatie

Eind 2016 wordt geïnventariseerd of er meer vragen c.q. meldingen naar voren zijn gekomen.

Communicatie/participatie

- ✓ Persbericht
- ✓ Informatie in de Gemeentewijzer
- ✓ Informatie op de gemeentelijke website
- ✓ TILS lijst

Overleg gevoerd metIntern:

Saskia Doek
Frank van Beeck
Marianne van de Ven
Silvie Brouwers
Riek Klaessen
Marie-Lou Rosbergen
Ciska van der Kraan
Gerti Heijkers (Vraagwijzer)

Extern:

Stichting Land van Horne
ADV Limburg
COC Limburg
Movisie
Ministerie van OCW

Bijlagen

Notitie 'Aandacht voor ROZE in Weert'.

Aandacht voor

ROZE

in Weert

Inhoudsopgave

1. Vraagstelling.....	2
2. Aanleiding	2
3. Samenvatting	2
4. Cijfers	3
5. Landelijk situatie	3
6. Limburgse situatie	4
7. Weerter situatie	6
7. Contact- en informatiepunten.....	11
8. Conclusie, advies en vervolgstappen	11

De Regenboogvlag in Weert op 13 mei 2015 in relatie tot de internationale dag tegen homofobie – foto Wethouder Gabriëls.

1. Vraagstelling

Is aandacht voor lesbiennes, homo's, biseksuelen en transgenders (hierna te noemen LHBT's) voldoende ingebed binnen de reguliere beleidsvelden van de Gemeente Weert of is specifieke aandacht nodig?

2. Aanleiding

Het COC meldt dat 91% van de Nederlandse bevolking de stelling onderschrijft dat homoseksuelen vrij moeten zijn om hun leven te leiden zoals ze willen¹.

Onderzoek in 2011, 2012, 2014 van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP)² laat zien dat de meerderheid van de Nederlandse bevolking neutraal tot positief tegenover homoseksualiteit staat en dat deze sociale acceptatie toeneemt.

Toch duiken in de landelijke media regelmatig berichten op over homofobe (gewelds)incidenten. In Weert zijn dit soort gevallen niet bekend. Hiermee is echter niet gezegd dat er op dit moment niets te winnen valt.

In het Weerter coalitieprogramma 2014-2018 wordt het thema 'diversiteit' expliciet benoemd. Ook dit is aanleiding om dieper op bovenstaande vraagstelling in te gaan. Meer over het coalitieprogramma is te lezen onder 6. 'Weerter situatie'.

3. Samenvatting

Naar aanleiding van de vraagstelling en de aanleiding is deze notitie ontstaan. Deze notitie beschrijft de landelijke, provinciale en de Weerter cijfers en situatie. Daarnaast geeft deze notitie een overzicht van activiteiten die binnen de Gemeente Weert georganiseerd worden met betrekking tot deze doelgroep. Want ondanks dat er geen specifiek beleid is voor de LHBT's vinden er in Weert diverse activiteiten plaats die aandacht geven aan de doelgroep en die laten zien dat de gemeente Weert openstaat voor LHBT's. De notitie wordt afgesloten met een conclusie, advies en aanbevelingen.

Kort samengevat kan worden gezegd dat er vanuit de Weerter samenleving geen signalen bekend zijn dat de aandacht voor de LHBT's in Weert ontoereikend is. Dat betekent echter niet dat er niets te winnen is. Kansen voor aanvullende acties liggen op het vlak van bewustwording. Door aan te sluiten bij de Regenboogsteden in Nederland maken we een statement richting onze inwoners.

De Gemeente Weert moet echter niet bepalen wat goed is voor de burger. Burgers kunnen dat vaak goed zelf. Beleid moet niet aanbodgericht zijn, maar vraaggericht. Zoals uit onderzoek is gebleken werkt een bottom-up aanpak het beste.¹ Als er zich initiatieven voordoen dan is het de taak van de gemeente om hierin te faciliteren. Voor zover uit te voeren acties ambtelijke capaciteit vragen, kan dit plaatsvinden binnen de bestaande beleidsterreinen en bestaande formatie.

¹ COC Limburg Werkplan 2015 (september 2014)

² Het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) is een interdepartementaal, wetenschappelijk instituut, dat - gevraagd en ongevraagd - sociaal-wetenschappelijk onderzoek verricht.

4. Cijfers

Landelijke cijfers

Uit onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) blijkt dat 6% van de Nederlandse bevolking homoseksueel, lesbisch of biseksueel is en ook als zodanig leeft. Dat komt neer op ruim één miljoen mensen (Keuzenkamp, 2010). Van de mannen noemt 4% zich homo en 3% bi; van de vrouwen noemt 3% zich lesbisch en 3% bi.³

Limburgse cijfers

De provincie Limburg telt zo'n 1,1 miljoen inwoners. Het COC Limburg meldt¹ dat daarvan zo'n 13% zichzelf identificeert als homoseksueel, lesbienne, biseksueel of transgender. Het komt er dus op neer dat ongeveer 140.000 mensen in Limburg op de een of andere manier direct een potentieel belang heeft bij de activiteiten van COC Limburg. Hiervan zijn 247 personen lid van het COC Limburg (info COC, 18 aug. 2015).

Weerter cijfers

Van de 247 COC Limburg leden zijn er 8 woonachtig in Weert en omgeving (info COC, 18 aug. 2015). Uitgaande van de gegevens uit bovenstaand onderzoek van het SCP dat 6% van de Nederlandse bevolking homoseksueel, lesbisch of biseksueel is en ook als zodanig leeft, zou betekenen dat Weert bijna 3000 inwoners van deze doelgroep heeft.

5. Landelijk situatie

Discriminatie

Discriminatie betekent dat er onterecht verschil wordt gemaakt in de behandeling van mensen. Bijvoorbeeld op basis van geslacht, godsdienst, handicap, leeftijd, afkomst, huidskleur, ras, burgerlijke staat of seksuele voorkeur. Discriminatie is in Nederland bij wet verboden volgens artikel 1 van de Grondwet. Hierin staat dat iedereen in Nederland recht heeft op een gelijke behandeling. Aanzetten tot haat of discriminatie is ook strafbaar. Maar wettelijke gelijkheid leidt niet vanzelfsprekend tot sociale acceptatie.

Samenwerking

Het ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur heeft in 2007 een aantal gemeenten uitgenodigd om samen een homo-emancipatiebeleid op lokaal niveau te ontwikkelen, dan wel te implementeren. Achttien gemeenten, de zogenaamde koplopergemeenten, hebben zich daarop verbonden aan het ontwikkelen van beleid op lokaal niveau. De ervaringen met deze gemeenten laten over de jaren 2008-2011 zien dat intensivering van aandacht voor deze doelgroep in lokaal beleid zijn vruchten afwerpt.⁴ Dit wordt geconcludeerd naar aanleiding van een evaluatie van deze LHBT koploperaanpak 2012-2014.⁵ Uit de evaluatie komt onder andere naar voren dat de aanpak heeft geleid tot de ontwikkeling van beleid en toename van politieke aandacht. Ook is het inzicht van de gemeente in het LHBT-problematiek verbeterd. Het meten van maatschappelijke effecten, zoals onveiligheidsgevoelens en sociale acceptatie, blijkt in de praktijk lastig te zijn.

Als gevolg van de ervaringen van deze gemeenten tekende minister Bussemaker op 10 oktober 2014 met 41

gemeenten het convenant 'Regenboogsteden'. In dit convenant verklaren zij gezamenlijk de sociale acceptatie, veiligheid en emancipatie van lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuelen en transgenders (LHBT's) te verbeteren. In Limburg deden Heerlen, Maastricht, Sittard-Geleen en Venlo mee. Het LHBT-emancipatiebeleid met de Regenboogsteden loopt tot en met 2017.

Over de periode 2012-2014 heeft Movisie⁶ een inventarisatie gemaakt van het beleid en aanbod per gemeente. Van deze 41 gemeenten hebben 17 gemeenten de aandacht ingebed in regulier

³ 'Feiten en cijfers -Samenvatting van onderzoeken naar LHBT-emancipatie' Movisie 2014

⁴ Notitie Movisie 'Samenvatting Lokaal LHBT-beleid 2014 per gemeente' - jan. 2014.

⁵ LHBT koploperaanpak 2012-2014, evaluatie van het emancipatiebeleid lesbiennes, homoseksuelen, biseksuelen en transgenders in de 41 koplopergemeenten - Panteia - september 2014

⁶ landelijke kennisinstituut en adviesbureau voor toepasbare kennis, adviezen en oplossingen bij de aanpak van sociale vraagstukken op het terrein van welzijn, participatie, sociale zorg en sociale veiligheid.

beleid. De overige 24 hebben hiervoor specifiek beleid opgesteld, met de speerpunten richting onderwijs, school en sport.

Participatie

Participatie is als term eind 2013 ingeburgerd toen Koning Willem-Alexander in de troonrede het woord 'participatiemaatschappij' gebruikte. Dat gebeurde in een specifieke context, waarin met de veranderingen in zorg en welzijn burgers de verantwoordelijkheid kregen om mee te doen aan zorg en welzijn voor allen. Het begrip participatie is onlosmakelijk verbonden met de decentralisaties op het gebied van zorg en welzijn en werk. De betekenis van participatie is breed: iedereen kan meedoen in de samenleving, ongeacht zijn of haar beperkingen.

Wmo

Gemeenten zijn op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) verantwoordelijk voor het bevorderen van de zelfredzaamheid en participatie van burgers, zodat zij zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen. Uitgangspunt is dat alle mensen – met of zonder beperking – mee moeten kunnen doen in de samenleving. Daarbij kijkt de gemeente eerst naar wat de inwoner zelf of met zijn eigen sociale netwerk kan oplossen. Indien nodig wordt ondersteuning op maat ingezet. Het bevorderen van de zichtbaarheid, veiligheid en acceptatie van LHBT's is een onderdeel van de algemene Wmo doelstellingen.

Diverse wetswijzigingen

Het Openbaar Ministerie eist sinds 1 juni 2011 dubbele straffen bij geweldsincidenten die met discriminatie tegen LHBT's te maken hebben. De overheid heeft veiligheidsnetwerken met lokale COC-afdelingen om homofob geweld te signaleren. Geweld tegen LHBT's wordt hard aangepakt. In 2014 heeft de Tweede Kamer de volgende wetsvoorstellen aangenomen die verder bijdragen aan gelijke behandeling van LHBT's: het lesbisch ouderschap, de zogenoemde enkele feit constructie, de weigerambtenaar en de transgenderwet.

6.Limburgse situatie

Regenboogsteden

Limburg kent vier Regenboogsteden: Heerlen, Maastricht, Sittard-Geleen en Venlo. Alle vier hebben specifiek beleid opgesteld. De gemeente Weert is geen Regenboogstad.

Regenboog Ambassadeurs

COC Limburg spreekt op haar website over de zogenaamde 'Regenboog Ambassadeurs'⁷ en in het COC Limburg Werkplan 2015 over 'Regioambassadeurs'. De verschillende termen geven echter wel dezelfde functie weer. In de toekomst wordt alleen nog maar gesproken over Regenboog Ambassadeurs. Dit naar aanleiding van de naamwisseling van koplopergemeenten naar Regenboogsteden. Regenboog Ambassadeurs zijn vrijwilligers, meestal zelf LHBT, die zich inzetten voor het bespreekbaar en zichtbaar maken van LHBT-onderwerpen. Deze vrijwilligers moeten als ogen en oren van het COC en de Provincie gaan dienen. COC Limburg schrijft in dit werkplan 2015 dat ze deze gaan werven en begeleiden over de hele provincie. Het COC Limburg gaat activiteiten initiëren met deze Regenboog Ambassadeurs.

Het COC heeft aangegeven dat de Gemeente Weert sinds eind 2015 twee Regenboog Ambassadeurs heeft. Het COC gaat met deze ambassadeurs in gesprek over de exacte invulling van de functie. Het is nog onduidelijk of deze ambassadeurs zich alleen voor Weert of voor de regio zich gaan inzetten. Zodra dit bekend is zal het COC de gemeente hierover informeren.

Jongerenmonitor GGD

Eens in de vier jaar wordt de gezondheidstoestand van de jeugd gemonitord. Eind 2013 is de laatste Jongerenmonitor uitgevoerd onder jongeren in de leeftijd van 13 tot en met 16 jaar. De GGD Limburg-Noord heeft de verzamelde gegevens geanalyseerd en verwerkt in een regionale rapportage. Juli 2015 is deze monitor verspreid onder de gemeenten. Een van de thema's is 'acceptatie homoseksualiteit'. Hieronder de letterlijke tekst uit deze regionale rapportage.

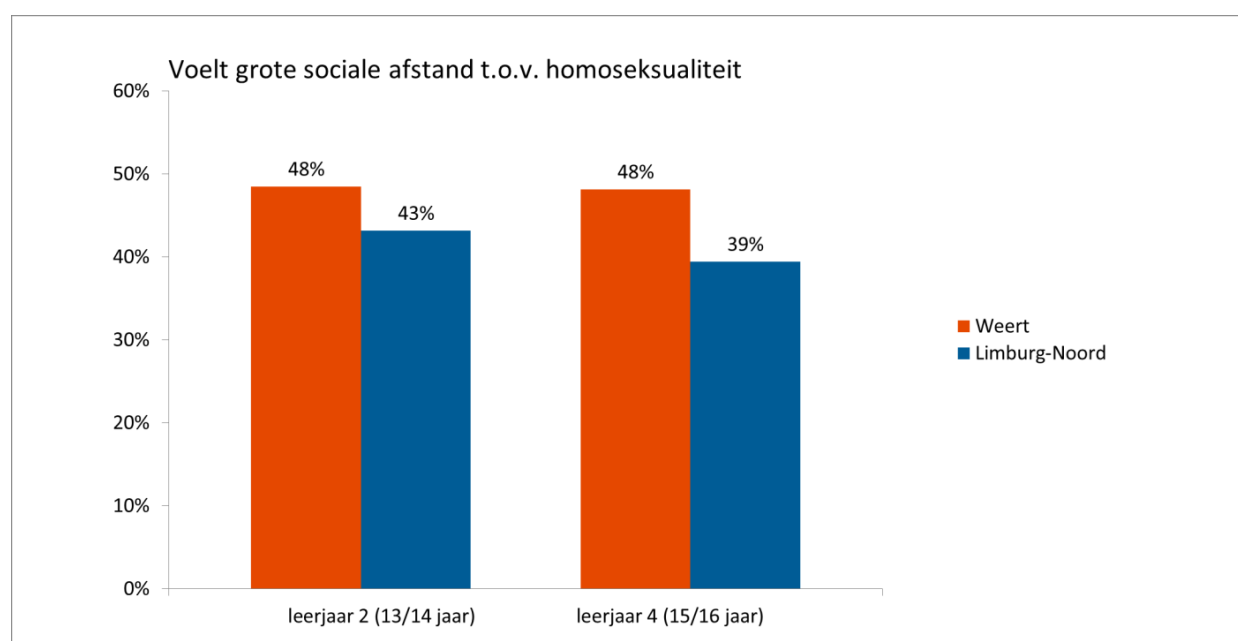
⁷ <http://coc-limburg.nl/regenboog-ambassadeurs>.

“Hoewel Nederland op dit moment een van de meest homotolerante landen in Europa is en acceptatie van homoseksualiteit een norm is, is er nog altijd een groot aantal jongeren dat er moeite mee heeft. Vooral wanneer de homoseksualiteit concreter, explicieter of dichterbij komt, neemt de acceptatie af. Bepaalde religieuze groepen, waaronder orthodox protestantse jongeren en moslimjongeren staan overwegend negatief tegenover homoseksualiteit (Huijnk, 2014).

Daarnaast zijn jongens, jongeren van 12-17 jaar en laagopgeleide jongeren minder tolerant. Ook hier zou kennis over homoseksualiteit de acceptatie kunnen verhogen en dus zou er meer voorlichting op dit gebied gegeven moeten worden. Sinds 1 december 2012 is voorlichting over homoseksualiteit op basisscholen en in het voortgezet onderwijs dan ook verplicht (Keuzenkamp & Kuyper, 2013). In Nederland vindt ongeveer de helft (49%) van de middelbare scholieren het vies als een jongen met een jongen zoent, een op de tien scholieren zegt dat homoseksuele jongens en lesbische meisjes niet tot hun vriendenkring mogen behoren en slechts 5% denkt dat homoseksuele jongeren het op school tegen iedereen kunnen zeggen (Van Dorsselaer et al., 2010).”

Een opvallende uitkomst van de monitor is dat bijna de helft van de jongeren in Limburg een grote sociale afstand voelt ten opzichte van homoseksuelen. Dit is in Weert meer dan in de regio. Zie afbeelding 1 op de volgende pagina.

Kortom, sociale acceptatie is nog niet vanzelfsprekend.

Afb. 1: Grafiek over sociale afstand jongeren Limburg/Weert ten opzichte van homoseksuelen.
Bron: Rapportage 'Gezondheid jongeren in beeld in gemeente Weert' 2013 – GGD

Meer over de informatie uit de Jongerenmonitor in relatie tot de Gemeente Weert staat te lezen onder 7. Weerters situatie/Jongerenmonitor GGD.

7. Weerter situatie

Meldingen van discriminatie

Uit de jaarlijkse rapportages van de Antidiscriminatievoorziening Limburg⁸ (ADV Limburg) blijkt dat er in Weert nauwelijks melding wordt gemaakt van discriminatie met betrekking tot seksuele geaardheid.

2011	2012	2013	2014
1	0	1	0

Hierbij moet opgemerkt worden dat uit onderzoek van het Sociaal Cultureel Planbureau blijkt dat slechts één op de acht discriminatie-incidenten ergens wordt gemeld. Er is blijkbaar nog steeds sprake van een lage aangifte- en meldingsbereidheid.

Signalen vanuit de Weerter samenleving

Er zijn geen signalen bij de Gemeente Weert binnengekomen dat de aandacht voor de LHBT's in de Gemeente Weert ontoereikend is. Maar zoals eerder aangegeven wil dat niet zeggen dat er op dit moment niets te winnen valt.

Lokale LHBT organisatie

In de Gemeente Weert is op dit moment geen LHBT-organisatie actief. In het verleden is er wel een afdeling van het COC in Weert actief geweest, maar wegens te weinig animo opgeheven. Een van de oorzaken is de groei van het internet. Via internet is veel informatie te vinden en zijn er diverse mogelijkheden om met elkaar in contact te komen en elkaar te ontmoeten.

Wmo

Zoals onder 'Landelijke situatie' beschreven heeft de Wmo het uitgangspunt dat mensen die vragen hebben rondom participeren, het antwoord hierop of de voorziening daarvoor zo veel mogelijk op eigen kracht moeten vinden. Is ondersteuning nodig, dan kan de gemeente helpen. Voor de gemeente Weert is het uitgangspunt het stimuleren van zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid van inwoners. Op eigen benen staan en meedoen in de maatschappij is een belangrijke doelstelling van de Wmo.

Niet aanbodgericht maar vraaggericht

De Gemeente Weert moet niet bepalen wat goed is voor de burger. Burgers kunnen dat vaak goed zelf. Beleid moet niet aanbodgericht zijn, maar vraaggericht. Een onderzoek in opdracht van het COC, uitgevoerd door studenten van de Hogeschool Zuyd, sluit hier bij aan. De studenten hebben een onderzoek uitgevoerd met betrekking tot de LHBT's binnen het bedrijfsleven. Uit het onderzoek bleek dat een bottom-up aanpak het beste werkt.⁹

Coalitieprogramma

In het Weerter coalitieprogramma 2014-2018 staat het thema 'diversiteit' benoemd. Onderstaand kader is de letterlijke tekst uit het coalitieprogramma.

Diversiteit

De Weerter samenleving kent een diverse samenstelling, mensen met een verschillende afkomst, geloofsovertuiging of seksuele voorkeur. Binnen een diverse samenleving zijn respect en tolerantie belangrijke waarden. Het college zal zich dan ook op alle mogelijke manieren inzetten om tegenstellingen in de samenleving tussen bevolkingsgroepen te voorkomen of weg te nemen. Het bestrijden van discriminatie en achterstelling (zoals op school, de arbeidsmarkt of in het uitgaansleven) heeft dan ook een hoge prioriteit."

⁸ Antidiscriminatie Voorziening Limburg is de professionele partner voor 29 Limburgse gemeenten in het handhaven van artikel 1 van de grondwet. Namens die gemeenten voert ADV Limburg sinds 2009 de wet Gemeentelijke Antidiscriminatievoorzieningen uit.

⁹ COC Limburg Werkplan 2015 (september 2014)

De Gemeente Weert maakt in principe geen apart beleid voor doelgroepen. Ze ontwikkelt algemeen beleid, waarbinnen rekening wordt gehouden met de diversiteit van inwoners van de stad.

Jongerenmonitor GGD

De onder 5. genoemde regionale cijfers uit 2013 uit de jongerenmonitor van de GGD, zijn vergeleken met het gemeentelijke gezondheidsprofiel van Weert. Op 21 juli 2015 hebben we deze cijfers ontvangen in het document 'Gezondheid jongeren in beeld – Gemeente Weert'. Hieruit blijkt dat bijna de helft van de jongeren in de regio Limburg-Noord een grote sociale afstand voelt ten opzichte van homoseksuelen. Dit is in Weert meer dan in de regio. (afbeelding 1, pagina 5).

Deze cijfers zijn meegenomen tijdens het bepalen van de thema's van de Lokale Educatieve Agenda (LEA).

Lokale Educatieve Agenda (LEA)

De LEA omvat gezamenlijke afspraken op het gebied van onderwijs en jeugdbeleid van de gemeenten Nederweert en Weert, de schoolbesturen, voorschoolse voorzieningen en andere partners in zorg en welzijn. In 2011-2012 hebben alle LEA-partners afzonderlijk en gezamenlijk een bijdrage geleverd aan de totstandkoming van de LEA en hebben alle betrokkenen zich hieraan gecommitteerd. In nauw overleg met alle partners worden jaarlijks de speerpunten bepaald en de subsidiegelden verdeeld. Met elkaar brengen zij een doorgaande lijn in het onderwijs en de zorg in stand.

De LEA biedt een kader voor deze gemeenten met ruimte voor lokale verschillen. De paraplu van de LEA is ruim en omvat beleid gericht op het creëren van zo gunstig mogelijke kansen voor ontplooiing, opvoeding en opvang van kinderen in Weert en Nederweert.

Binnen de Gemeente Weert zijn de beleidsadviseurs Jeugd, afdeling OCSW, belast met de LEA. De bevindingen uit de jongerenmonitor van de GGD worden meegenomen tijdens het bepalen van de thema's van de nieuwe Lokale Educatieve Agenda (LEA). In de eerste helft van 2016 wordt gestart met de ontwikkeling hiervan.

Klachten en afhandeling van discriminatie

De Gemeente Weert tolereert geen geweld en discriminatie. Tegen niemand, dus ook niet tegen LHBT's. Daarnaast is discriminatie in Nederland bij wet verboden. Wordt een inwoner van Weert gediscrimineerd dan heeft de gemeente de wettelijk verplichting deze meldingen en klachten te behandelen en te registreren. In Limburg hebben 29 van de 33 gemeenten, waaronder de Gemeente Weert, deze wettelijk taak ondergebracht bij Anti Discriminatie Voorziening Limburg (ADV Limburg). Iedereen in Limburg die zich gediscrimineerd of ongelijk behandeld voelt, kan bij deze voorziening terecht voor het doen van een melding, informatie, advies en ondersteuning.

Activiteiten in Weert

Ondanks dat er geen specifiek beleid is met betrekking tot de LHBT's, vinden er op dit moment diverse activiteiten in Weert plaats met aandacht voor deze doelgroep.

- **Roze Maandag**

Sinds 2000 organiseert café het Anker in Weert jaarlijks 'Roze Maandag' tijdens de kermis van Weert. Roze Maandag is niet alleen een feest voor LHBT's. Er komen ook veel hetero's en ouders met kinderen. Deze dag krijgt altijd veel aandacht van de media (zowel lokaal als provinciaal)

- **Roze loper**

Stichting Land van Horne zet zich gericht in om de cliënten in haar (woon)zorgcentra de vrijheid te geven zichzelf te kunnen zijn. Daarbij zijn binnen de stichting speciale projecten voor specifieke doelgroepen (bijv. 'roze' ouderen) en/of op het gebied van specifieke thema's (bijv. seksualiteit).

Zorgcentrum St. Martinus heeft sinds 4 november 2011 het KIWA keurmerk 'de Roze Loper'. Dit is een keurmerk gebaseerd op respect voor de medemens ongeacht culturele achtergrond of seksuele geaardheid binnen zorginstellingen en thuiszorgorganisaties. St. Martinus is momenteel het enige zorgcentrum in de provincie Limburg dat dit landelijk keurmerk heeft voor positieve omgang met seksuele diversiteit¹⁰. Het streven van Land van Horne is dat eind 2017 al haar zorgcentra in het bezit zijn van dit certificaat.

¹⁰ <http://www.landvanhorne.nl/silvercms/st-martinus-heeft-aandacht-voor-roze-ouderen/>

- **Samenwerking met andere gemeenten**

De gemeenten Venlo, Venray, Roermond en Weert organiseren een regionaal overleg waarin kennis en expertise over LHBT's worden gebundeld en uitgewisseld. Het ophangen van de Regenboogvlag is een van de gezamenlijke activiteiten. Ondanks dat Weert (nog) geen Regenboogstad is, is in 2015 wel al drie keer de Regenboogvlag gehesen.

- **De regenboogvlag**

Vanaf 2015 is het ophangen van de Regenboogvlag toegevoegd aan het vlaggenprotocol van de Gemeente Weert. Het ophangen van deze vlag draagt bij aan de aandacht voor de LHBT's. Hiermee laat de Gemeente Weert zien dat zij open staat voor LHBT's.

Op 13 mei 2015 heeft wethouder Geert Gabriëls voor het eerst de regenboogvlag in Weert gehesen in relatie tot de Internationale Dag tegen Homofobie.

Op 11 oktober 2015 zijn in Weert, in het kader van Coming Out Day, op verschillende locaties regenboogvlaggen gehesen. Dit in samenwerking met Zorgcentrum St. Martinus. In totaal liepen zo'n 50 mensen mee tijdens deze regenboogroute.

Op 11 december 2015 is op Paarse vrijdag is in Weert voor de derde keer de Regenboogvlag gehesen. Paarse Vrijdag is een dag waarop scholieren en studenten door het dragen van de kleur paars op school hun solidariteit kunnen tonen met homo's, biseksuelen, lesbo's en transgenders. In Nederland wordt de dag sinds 2010 ieder jaar op de tweede vrijdag van december gehouden.

- **Weerbaarheidstrainingen op scholen en sportverenigingen**

Uit onderzoek door het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP-publicatie Seksuele Oriëntatie en Jongere, januari 2015) blijkt dat de LHBT-jongeren een extra risico lopen. De verschillen tussen LHBT-jongvolwassenen en hun heteroseksuele leeftijdsgenoten in suïcidaliteit zijn groot. Het percentage LHBT-jongeren dat wel eens aan suïcide heeft gedacht, ligt ruim twee keer zo hoog als bij heteroseksuele jongeren. Ze worden vaker gepest, hebben meer psychosociale problemen en voelen zich vanwege de sociale acceptatie van homoseksualiteit onder jongeren vaak niet veilig om uit de kast te komen. Weerbaarheidstrainingen kunnen daar bij helpen.

In het kader van het aanleren en verbeteren van sociale vaardigheden, samenwerking, zelfkennis en zelfvertrouwen bij jongeren, is de weerbaarheids cursus 'Rots en Water' diverse malen door Punt Welzijn gegeven bij scholen en bij sportverenigingen. De cursus wordt in een breder perspectief gegeven en draagt bij aan het verhogen van de weerbaarheid van de LHBT's.

- **Convenant**

Op 10 maart 2014 tekende het COC Limburg, het KBO Limburg en vertegenwoordigers van de politieke partijen van Weert een convenant. Het convenant is ondertekend door Geert Gabriëls (Weert Lokaal), Bert Peterse (SP), Jeffrey Vossen (D66), Fanida Kadra (PvdA) en Gerrit van Buuren (VVD). Partijen formuleren in dit convenant een integraal diversiteitsbeleid waarvan de sociale veiligheid voor LHBT's exponent is en de partijen verbinden zich hiermee op negen punten. Het convenant is als bijlage toegevoegd. (Bijlage 1). Vanaf de volgende pagina worden de negen afspraken uit het convenant en hun status benoemd.

1. De politieke partijen stellen alles in het werk om gemeentebestuur en maatschappelijk middenveld te stimuleren om actief diversiteitsbeleid te implementeren en uit te voeren in de eigen organisaties.

Status

De Gemeente Weert maakt in principe geen apart beleid voor doelgroepen. Ze ontwikkelt algemeen beleid, waarbinnen rekening wordt gehouden met de diversiteit van inwoners van de stad. Op dit moment zijn er geen signalen vanuit de Weerter samenleving bekend die aangeven dat de aandacht voor de LHBT's in Weert ontoereikend is.

In de context 'Kiezen met visie' zijn voorstellen gedaan om budgetten vrij te maken voor vernieuwende activiteiten (lefbudget, budget cultuur en maatschappij). Het voornemen bestaat met behulp van deze budgetten burgerinitiatieven te stimuleren.

2. Daar waar het gemeentebestuur de mogelijkheid heeft om beleid af te dwingen, laat ze dat niet na. Dat betekent dat er ter zake aanvullende voorwaarden worden gesteld aan elke subsidieverlening en dat aan alle ingekochte diensten voor de burgers eisen gesteld worden op het gebied van diversiteitsbeleid dat wordt uitgevoerd en is geborgd. In casu kennis, kunde en bejegening van LHBT's.

Status

Overwogen wordt om het thema diversiteit in de subsidieverordening te verankeren.

Daarnaast is discriminatie bij wet verboden. De gemeente Weert vindt het van maatschappelijk belang dit blijvend onder de aandacht te brengen. In 2016 wordt een nieuwe 'Algemene Subsidie Verordening Welzijn en evenementen' opgesteld. Hierin wordt opgenomen dat de door Gemeente Weert gesubsidieerde maatschappelijke instellingen niet in aanmerking komen voor subsidie als zij handelen in strijd met de wet. Dat betekent onder andere handelen in strijd met artikel 1 van de Grondwet: "Iedereen in Nederland recht heeft op een gelijke behandeling. Aanzetten tot haat of discriminatie is ook strafbaar."

Bij meldingen van mogelijke overtreding van artikel 1 van de grondwet, wordt verwezen naar de ADV Limburg voor onderzoek en afhandeling. Afhankelijk van de uitkomst volgt nadere besluitvorming met betrekking tot het recht op subsidie.

3. De gemeentelijke overheid en de aan haar gerelateerde instellingen en organisaties voeren zelf een actief diversiteitsbeleid, inclusief klachtenregeling en een goede regeling voor klachtenopvolging.

Status

Zoals eerder aangegeven maakt de Gemeente Weert in principe geen apart beleid voor doelgroepen. Ze ontwikkelt algemeen beleid, waarbinnen rekening wordt gehouden met de diversiteit van inwoners van de stad. Op dit moment zijn er geen signalen vanuit de Weerter samenleving bekend die aangeven dat de aandacht voor de LHBT's in Weert ontoereikend is.

Een goede klachtenregeling en opvolging van meldingen/klachten is binnen de Gemeente Weert geregeld. De Gemeente Weert heeft dit samen met 28 andere gemeenten in Limburg ondergebracht bij de Anti Discriminatie Voorziening Limburg (ADV Limburg). Op 20 juli 2015 is dit intern en extern nogmaals middels de campagne 'Hulp bij discriminatie' onder de aandacht van de Weertenaren gebracht. Zie 'Klachten en afhandeling van discriminatie'.

4. De gemeente acht het blijvend verbeteren van het schoolklimaat van groot belang en zet zich in voor een omgeving waarin LHBT-jongeren zich veilig en prettig voelen. Dit is onderdeel van het convenant 'Veiligheid in en om school' opgesteld in november 2007. Hierin wordt vastgesteld dat de school primair verantwoordelijk is voor de veiligheid en het welzijn van leerlingen en personeel van de school. Ook communiceert de school richting de leerlingen en het personeel de regels over grensoverschrijdend gedrag en houdt de school een registratie bij van incidenten die zich hebben voorgedaan.

Status

Het thema LHBT wordt meegenomen tijdens het bepalen van de thema's van de nieuwe Lokale Educatieve Agenda (LEA). In de eerste helft van 2016 wordt gestart met de ontwikkeling hiervan.

Daarnaast is de weerbaarheids cursus 'Rots en Water' door Punt Welzijn diverse malen op scholen gegeven.

5. De gemeente accepteert geen geweld tegen LHBT's en tolereert niet dat zij worden gediscrimineerd.

Status

De Gemeente Weert tolereert überhaupt geen geweld en discriminatie. Niet tegen LHBT's, tegen niemand. Het thema discriminatie en hoe te handelen bij discriminatie wordt regelmatig onder de aandacht gebracht. In 2015 hebben twee campagnes plaatsgevonden. De campagne 'Hulp bij discriminatie' en 'Zet een streep door discriminatie'.

6. De gemeente stimuleert het opzetten van projecten voor 'roze' (LHBT)ouderen.

Status

Zorgcentrum Sint Martinus heeft sinds 4 november 2011 de zogenoemde 'Roze Loper'. Nog

steeds is Sint Martinus het enige zorgcentrum in Limburg met dit certificaat. Dit is een certificaat dat is behaald op het gebied van sociale acceptatie van seksuele diversiteit binnen zorginstellingen, verpleeghuizen en thuiszorgorganisaties. Het streven van Land van Horne is dat eind 2017 alle hun zorgcentra in het bezit zijn van dit certificaat.

In samenwerking met dit zorgcentrum hebben we in 2015 de regenboogroute georganiseerd en gelopen tijdens Coming Out Day.

7. De gemeente bevordert samen met de lokale sportverenigingen (amateur en professioneel) het tegengaan van alle vormen van discriminatie in alle takken van sport.

Status

De weerbaarheidskursus 'Rots en Water' is diverse malen door Punt Welzijn gegeven bij sport- en jeugdverenigingen. Zie ook onder punt 2.

8. De gemeente draagt actief uit dat een goed diversiteitsbeleid de norm is en dat van al haar relaties wordt verwacht dat zij deze norm ook zijn toegedaan. De gemeente bestuurders, ambtenaren dragen dat actief uit. In media-uitingen wordt hier melding van gemaakt.

Status

Dit komt terug in de communicatieparagraaf onder 7.

9. De gemeente neemt LHBT's op in de reguliere, lokale monitoring op het gebied van gezondheid, welzijn en veiligheid.

Status

Veiligheid

In december 2014 heeft de raad het Integraal Veiligheidsbeleidsplan Weert-Nederweert-Leudal vastgesteld. Voor de komende beleidsperiode (2015-2018) is gekozen voor een nieuwe werkwijze die vooral pragmatisch en doelgericht is. Alle beschikbare informatie wordt gebundeld en specifieke, doelgerichte acties worden ingezet. Er zijn geen signalen bekend die aanleiding geven dit onderwerp te agenderen binnen het veiligheidsbeleidsplan.

Bij het Robuust Basis Team Weert (RBT Weert) is navraag gedaan over de inzet bij incidenten met betrekking tot de doelgroep. Het beleid binnen het RBT Weert is dat bij meldingen met betrekking tot de doelgroep er geen speciaal team of politieagenten uit de doelgroep op de melding af gaan. Het uitgangspunt is dat een politieagent inzetbaar moet zijn bij elk soort incident. Er zijn diverse agenten vanuit de doelgroep werkzaam bij het RBT Weert. Zij geven aan dat er een goede werksfeer is en dat ze volledig worden geaccepteerd en hun werk kunnen uitvoeren.

Gezondheid en Welzijn

Naar aanleiding van de cijfers uit de eerder genoemde Jongerenmonitor gaat de beleidsadviseur van de afdeling OCSW met de GGD bespreken of meer gedetailleerde vragen omtrent de doelgroep opgenomen kunnen worden in de Jongerenmonitor van de GGD.

- **Campagnes**

Het thema discriminatie is in 2015 en 2016 diverse malen bij een breed publiek onder de aandacht gebracht met twee campagnes: 'Hulp bij discriminatie' (juli 2015) en de actie 'Zet een streep door discriminatie' (start 10 november 2015). Beide in samenwerking met het ADV Limburg. Er zijn persberichten uitgebracht (en overgenomen door de lokale media), het is twee maal gepubliceerd in de Gemeentewijzer, op de gemeentelijke website en op het intranet van de Gemeente Weert. Het ADV Limburg heeft deze aandacht versterkt door aansluitend flyers huis aan huis te verspreiden in diverse wijken in Weert.

De campagne 'Zet een streep door discriminatie' is op 10 november 2015 gestart met de actie dat het college van burgemeester en wethouders van Weert letterlijk een streep trok door het woord 'discriminatie' op een groot bord. Ze deden dit samen met de directeur van de Antidiscriminatievoorziening (ADV) Limburg en diverse vertegenwoordigers uit het onderwijs en de sport in Weert. Na deze kick-off is het bord gaan reizen naar diverse locaties. In december 2015 heeft het bord in het stadhuis van Weert en de brede school Markeent gestaan. In januari 2016 is het bord gaan reizen langs de drie middelbare scholen. Hieraan zijn gastlessen van wethouder Gabriëls gekoppeld en is ook de ADV Limburg met de scholen uit het primair en secundair onderwijs in overleg voor het geven van presentaties over 'vooroordelen'.

7. Contact- en informatiepunten

Er zijn diverse contact- en informatiepunten waar Weerter LHBT's terecht kunnen voor informatie, met vragen en voor hulp.

- **De Vraagwijzer**

In de gemeente Weert kunnen inwoners van Weert met vragen bij de 'De Vraagwijzer' terecht. De Vraagwijzer maakt de inwoners van Weert wegwijs in de wereld van regelingen en voorzieningen op het gebied van wonen, welzijn, zorg en inkomensondersteuning. De Vraagwijzer is bekend met alle mogelijke aanbieders op deze gebieden. Ook op het gebied van LHBT's. Daarnaast kunnen LHBT's hier terecht met vragen over en het melden van gevallen van discriminatie. De balie van De Vraagwijzer is gevestigd in het stadhuis van Weert. Een afspraak maken is niet nodig, daarmee is en blijft de Vraagwijzer laagdrempelig.

- **COC Limburg**

Het COC is de belangengroepering voor LHBT's. COC Nederland komt al sinds 1946 op voor de belangen van LHBT's. Het COC is gevestigd in Maastricht.

- **GGD**

De GGD heeft een informatiepunt genaamd 'Sense'. Bij Sense kan men terecht met vragen over seks, verliefdheid, liefde en alles wat daarbij komt kijken. Dus ook met vragen over seksuele oriëntatie (Lesbisch, homo, bi, hetero).

- **Centrum voor Jeugd en Gezin Midden-Limburg**

Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) biedt verschillende vormen van opvoedondersteuning aan ouders en jeugdigen (van zwangerschap tot 23 jaar). Ze geven informatie en advies, verzorgen themabijeenkomsten en workshops en bieden persoonlijke ondersteuning.

- **Algemeen Maatschappelijk Werk Midden-Limburg**

Het Algemeen Maatschappelijk Werk Midden-Limburg (AMW) is partner van gemeenten en vele organisaties zoals onderwijs, hulpverleningsinstellingen, woningcorporaties en welzijnsinstellingen. Het AMW helpt inwoners om (weer) voor zichzelf te zorgen. Iedere inwoner kan zonder indicatie en kosteloos terecht voor hulp en ondersteuning.

- **ADV Limburg**

Ook bij de Antidiscriminatievoorziening Limburg (ADV Limburg) kunnen LHBT's terecht om melding te doen van discriminatie, voor hulp, vragen en/of informatie.

- **Roze webcommunity 50+**

Dit is een onlinecommunity waar roze senioren elkaar in alle privacy kunnen ontmoeten. Bezoekers kunnen er tevens terecht voor nieuws, films en een agenda van roze activiteiten in het hele land. Ook is er een speciale kennisbank te vinden voor professionals in de zorg. De website is daarmee dé gids voor en door roze ouderen.

- **Stichting Coming-inn**

Deze stichting zet zich in op het sociaal maatschappelijk vlak, voornamelijk in Noord-Limburg. Het bestuur van de stichting heeft een nauwe samenwerking met onder andere het COC Limburg en de GGD Limburg Noord, de gemeente Venlo en de ANBO-roze. De stichting Coming-Inn krijgt financiële steun van het COC Limburg voor het organiseren van activiteiten in de regio Noord Limburg.

8. Conclusie, advies en vervolgstappen

Conclusie

Er zijn vanuit de Weerter samenleving geen signalen bekend dat de aandacht voor de LHBT's in Weert ontoereikend is. Dat betekent echter niet dat er niets te winnen is. Kansen voor aanvullende acties liggen op het vlak van bewustwording.

In Weert vinden diverse activiteiten plaats die aandacht geven aan de doelgroep en die laten zien dat de gemeente Weert openstaat voor LHBT's.

De overheid moet niet bepalen wat goed is voor de burger. Burgers kunnen dat goed zelf. Beleid moet niet aanbodgericht zijn, maar vraaggericht. Zoals uit onderzoek is gebleken werkt een bottom-up aanpak het beste.¹¹ Als er zich initiatieven voordoen dan is het de taak van de gemeente om hierin te faciliteren. Voor zover uit te voeren acties ambtelijke capaciteit vragen, kan dit plaatsvinden binnen de bestaande beleidsterreinen en bestaande formatie.

Advies

1. Het advies is om er voor te zorgen dat binnen de diverse beleidsterreinen van de Gemeente Weert er aandacht blijft voor deze doelgroep. Komen er signalen binnen dan zal bekeken moeten worden hoe en waar dit op te pakken, afhankelijk van de inhoud. Komen er bijvoorbeeld signalen binnen dat extra aandacht nodig is op scholen, dan zal dit binnen het beleidsterrein onderwijs moeten worden bekeken. Is er een probleem op het gebied van veiligheid, dan binnen het beleidsterrein Veiligheid.

Deze notitie zal intern en bij externe partners onder de aandacht worden gebracht. De individuele beleidsmedewerkers en organisaties kunnen op basis van deze notitie de aandacht voor de LHBT's blijven meenemen in hun beleidsterreinen.

2. Aansluiten als vijfde Regenboogstad in Limburg bij het Ministerie van OCW.

Vervolgstappen

De Gemeente Weert kan op diverse manieren laten zien dat zij een gemeente is waar iedereen zich thuis voelt en iedereen kan zijn wie hij of zij is, ongeacht ieders seksuele voorkeur. En dit kan zonder extra veel kosten. Want de gemeente Weert staat voor een belangrijke opgave. De veranderde rol van de overheid samen met noodzakelijke bezuinigingen, vragen om een kanteling. Na een intensief proces is een visie bepaald: waar staat Weert voor in deze maatschappij die zo snel verandert? Met die visie als leidraad, doet het college van B&W voorstellen aan de gemeenteraad om de begroting voor de komende jaren sluitend te krijgen en de financiële weerstand te vergroten.

Er is geen specifiek beleid nodig om te laten zien dat de gemeente Weert openstaat voor LHBT's. Naast de activiteiten die in Weert al worden uitgevoerd kunnen we de volgende zaken realiseren.

- **Tekenen van Intentieverklaring met Ministerie van OCW**

Hiermee sluiten we aan als vijfde Regenboogstad in Limburg en laten we als Weert zien dat we aandacht hebben voor ROZE in Weert.

Aansluiten betekent dat we ondersteuning krijgen op het verspreiden van kennis over goede praktijken om de veiligheid en weerbaarheid te verhogen en om de sociale acceptatie te bevorderen en waar mogelijk de internationale uitwisseling met andere regenboogsteden te stimuleren. De minister van OCW zorgt ervoor dat MOVISIE deze ondersteuning biedt.

De minister van OCW zorgt voor landelijke monitoring van de (on)veiligheidsgevoelens onder LHBT-personen, de sociale acceptatie onder de bevolking via monitoring door het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) en de sociale veiligheid in het onderwijs via de 'Monitor sociale veiligheid in en rond scholen'.

- **Inzetten van ambassadeurs**

Ambtenaren, wethouders, raadsleden, inwoners van Weert en de Regenboogambassadeurs kunnen als ambassadeur laten zien dat de gemeente Weert open staat voor LHBT's. Wethouder Gabriëls heeft dit bijvoorbeeld al gedaan door het ophangen van de regenboogvlag. Maar ook via Social Media kunnen ze hier aandacht aan geven.

¹¹ COC Limburg Werkplan 2015 (september 2014)

- **Ophangen regenboogvlag**

Het ophangen van de regenboogvlag op LHBT-feestdagen laat zien dat de Gemeente Weert een gemeente is waar iedereen zich thuis kan voelen en kan zijn wie hij of zij is, ongeacht seksuele voorkeur.

Deze LHBT dagen zijn 'IDAHO', International Day Against Homophobia (17 mei), 'Roze Zaterdag' (3^e zaterdag van juni), 'Nationale Coming Out Day' (11 oktober) en 'Paarse vrijdag' (2^e vrijdag in december).

- **Subsidieverordening**

In de nieuwe 'Algemene Subsidie Verordening Welzijn en evenementen' expliciet te vermelden dat discriminatie gevolgen kan hebben voor een eventuele subsidieverlening.

- **Samenwerking**

In gesprek blijven met belangenorganisaties. Het is erop attenderen signalen uit Weert met ons te bespreken. Zodra er weer een lokale LHBT-organisatie actief is, hiermee in gesprek te gaan.

- **Evenementen**

Als er vanuit de maatschappij een evenement wordt georganiseerd met betrekking tot de LHBT's, dan kan hiervoor een subsidieaanvraag worden ingediend.

- **Communicatie**

- o Gemeentelijke website

Aanmaken van een aparte pagina op onze gemeentelijke website waarop we aandacht geven aan deze doelgroep en deze notitie van de gemeente. Daarop maken we ook verwijzingen naar de diverse instanties waar de LHBT's terecht kunnen voor informatie, met vragen en/of hulp en discriminatiemeldingen.

- o Gemeentewijzer

Minimaal eens per jaar op de Gemeentewijzer aandacht besteden aan het gemeentelijke LHBT-beleid en de verwijzingen naar de gemeentelijke website waarop de diverse instanties staan waar de LHBT's terecht kunnen voor informatie, met vragen en/of hulp en discriminatiemeldingen.

- o Persbericht en/of social media

Zodra daar aanleiding toe is, gemeentelijke persberichten en/of social mediaberichten laten uitgaan. Bijvoorbeeld bij het vaststellen van deze nota, het hijsen van de regenboogvlag of andere activiteiten.